

Prim. dr sci. *Milica Kaluđerović*
NEUHRANJENO NOVOROĐENČE

Izdavači:
NIO „UNIVERZITETSKA RIJEČ“
Nikšić

MEDICINSKI INSTITUT
UNIVERZITETA „VELJKO VLAHOVIĆ“
U TITogradU
Titograd

Urednik:
Prim. dr sci. *Branislav Pešić*

Recenzenti:
Prof. dr *Duško Mardešić*
VNS dr sci. *Božidar Bojović*

Za izdavača:
Janko Brajković, direktor

Lektor:
Mr Branko Krivokapić

Grafička oprema:
Dragomir Stojišić

Tiraž: 1000 primjeraka

YU ISBN 86-427-0040-8

Štampa: „BIROGRAFIKA“, Subotica

PREDGOVOR

Mali je broj studija koje se bave dugoročnom prognozom neuhranjene novorođenčadi. To je i razumljivo kada se zna da ova istraživanja zahtijevaju izuzetnu strpljivost i izvanrednu tačnost pregleda u dužem vremenskom periodu. Ovu prazninu značajno je popunila izvanredna studija dr sci med Milice Kaluderović, poznatog pedijatra neonatologa iz Titograda.

Proučavajući učestalost, kao i brojne etiološke determinante i njihovu međuzavisnost kod djece sa malom porođajnom težinom, istraživač utvrđuje prognozu njihovog fizičkog i psihičkog razvoja. Po izvanredno razrađenom metodološkom pristupu sukcesivno su praćene dvije grupe novorođenčadi iz Nikšića i to jedna sa nedovoljnom i druga (kontrolna) sa normalnom tjelesnom težinom. Djeca su praćena longitudinalno i u istim vremenskim tačkama pri rođenju, poslije prvog, drugog, trećeg, šestog, devetog i dvanaestog mjeseca. U procjeni tjelesne mase korišćeni su vlastiti standardi, dobijeni jednom ranijom studijom istog autora, što ovoj procjeni daje posebnu vjerodostojnost. Dobijeni su brojni i značajni rezultati. U populaciji novorođenčadi Nikšića rađa se 6,3% sa malom tjelesnom masom. Značajno veće izgleda da rode dijete manje tjelesne težine imaju žene sa sela, nezaposlene u odnosu na zaposlene, trudnice sa lošim uslovima stanovanja, nepravilno, hranjene trudnice, trudnice sa nižim rastom — ako je i njihov suprug niskog rasta trudnice sa slabijom zdravstvenom zaštitom i naročito one koje puše.

Prema rezultatima ovog istraživanja, na porođajnu težinu nemaju značajan uticaj dob majke, redosljed rađanja, ranije hronične bolesti majke, psihičke traume majke u trudnoći. Djeca koja su bila neuhranjena na rođenju — rastu brže u toku prve godine od svojih normalno ishranjenih vršnjaka, osobito u toku prvih šest mjeseci i teže da ih dostignu do dvanaestog mjeseca. Značajna su saznanja da neuhranjena djeca više povećavaju svoju tjelesnu masu nego dužinu u prvoj godini i da su sve antropometrijske varijable veće u dječaka nego u djevojčica. Takođe, neuhranjena djeca češće obolijevaju od eutrofične u prvoj godini života, a tjelesna masa se na kraju prve godine života korelira sa onom pri rođenju.

Neuhranjena novorođenčad imaju češće poremećaje u toku i poslije porođaja, što može biti uzrok lakših smetnji u njihovom psihosomatskom razvoju. Djeca male porođajne težine uz nedonoščad, posebno onu sa anomalijama i komplikacijama u toku porođaja, zahtijevaju intenzivan nadzor i dugoročno praćenje.

Rezultati ovog istraživanja ukazuju na potrebu i mogućnost preduzimanja preventivnih mjera u cilju smanjenja učestalosti rađanja neuhranjenih novorođenčadi. Tome bi sigurno doprinijelo što brže otvaranje centra za nedonesenu i

ugroženu novorođenčad, čime bi se u Crnoj Gori obezbijedila zaštita ove ugrožene populacije prema stavovima savremene neonatologije. Time bi se značajno smanjio broj hendikepirane djece koja se najčešće regrutuju iz ove grupe.

Podaci iz naše i strane literature kojima se autor služio korišćeni su po principu procesa „asimilacije“, što znači da su dostupne informacije prethodno kritički usvajane, pa, tek pošto su prešle u sastavni dio shvatanja autora, ponuđene čitaocu. Tako se dobija jedan izvanredan pregled savremenih saznanja o proučavanom problemu.

Obrađeni problem u ovoj studiji je od izvanrednog značaja za medicinsku nauku, posebno za neonatologiju. Studija je veoma značajna za Crnu Goru i Jugoslaviju zbog brojnih parametara koji su dobijeni ovim istraživanjem prvi put u našoj zemlji. Ovim istraživanjem dobijen je izvanredan materijal za komparativnost sa stečenim znanjem iz ove oblasti i van naše zemlje.

VNS dr sci med. *Božidar M. Bojović*

